

Preventie laaggeletterdheid

Marijke Bos
mbos@lezen.nl
Stichting Lezen

BoekStart

de Bibliotheek
op school

lezen

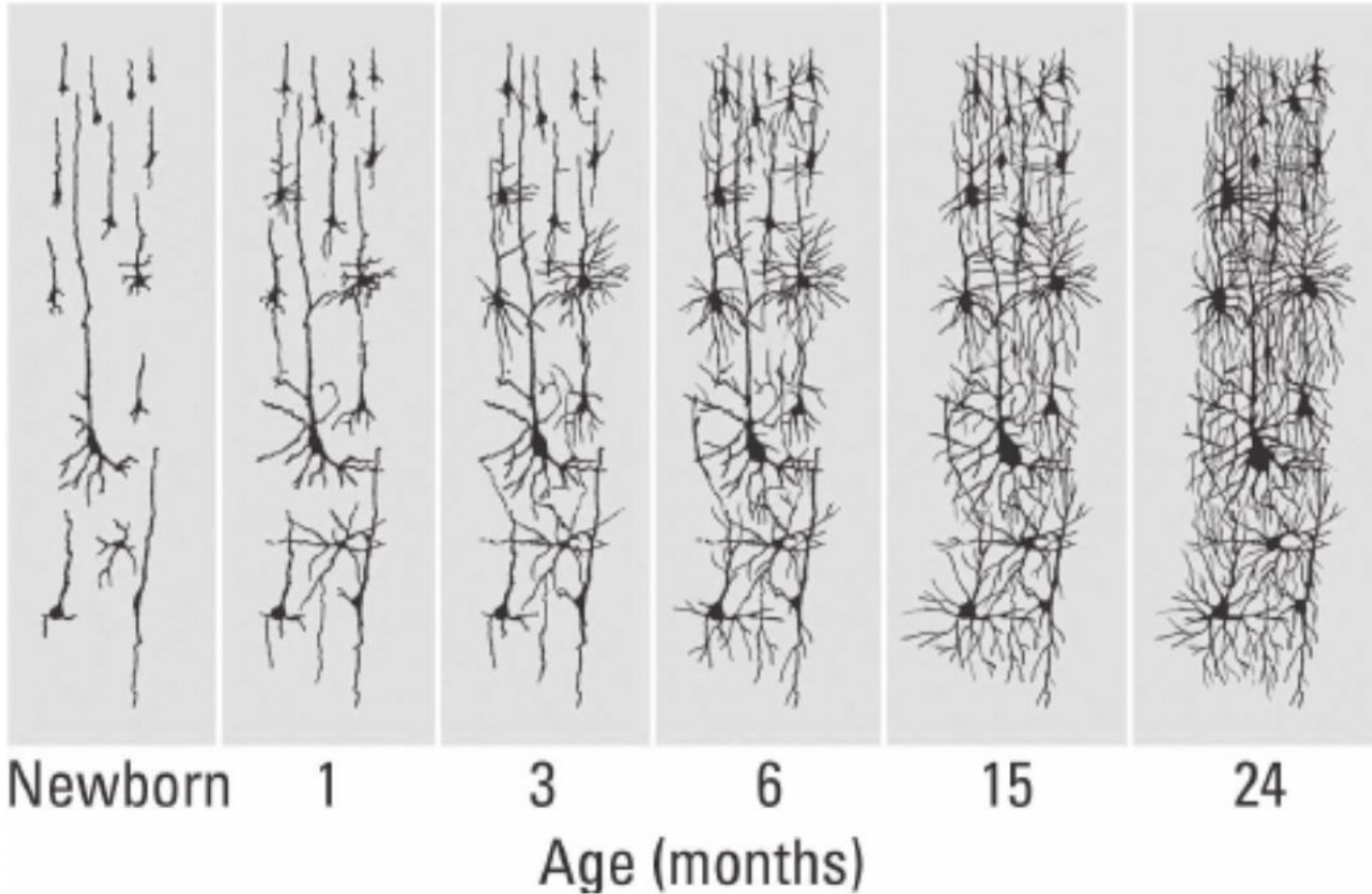
STICHTING LEZEN

de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Postnatal development of human cerebral cortex around Broca's area as taken from camera lucida drawings of Golgi-Cox preparations (from Conel, 1939–1967)

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Wat zegt onderzoek

Wat denk jij?

Een kind van vier jaar uit een gezin waar veel gepraat wordt heeft meer woorden gehoord dan een kind uit een 'zwijgzaam' gezin. Hoeveel woorden heeft dit kind **meer** gehoord?

- A 10 duizend
- B 35 duizend
- C 1 miljoen
- D 30 miljoen

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

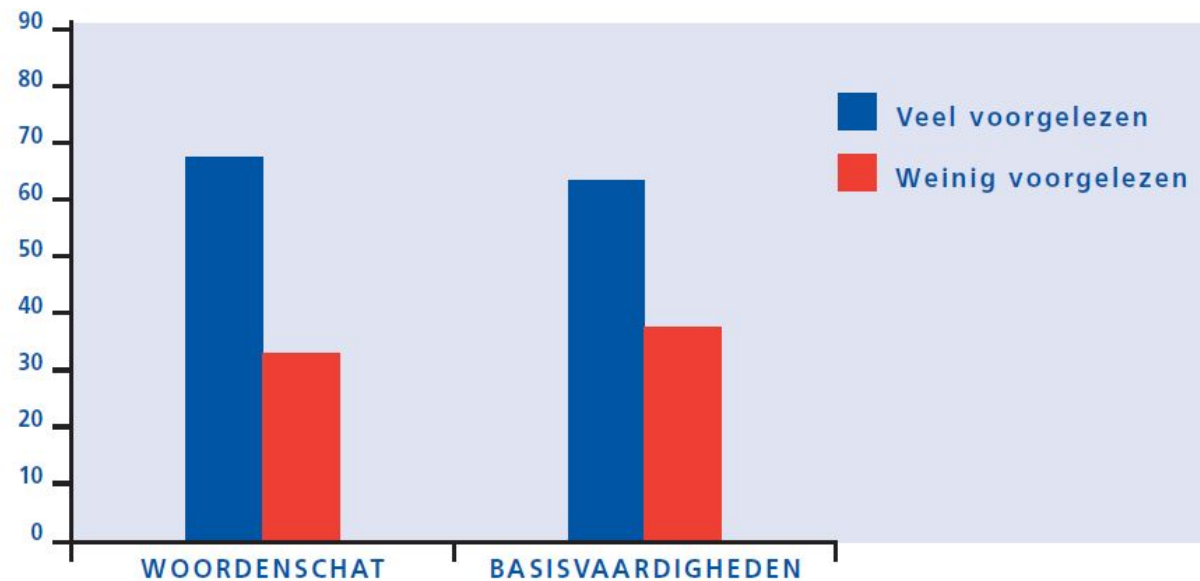
Wat zegt onderzoek

Wat zegt onderzoek

- Voorlezen is een boost voor taal en lezen
- Een vroege start met voorlezen loont

WOORDENSCHAT EN BASISVAARDIGHEDEN VAN PEUTERS EN KLEUTERS
DIE VEEL OF WEINIG/NIET ZIJN VOORGELEZEN, IN PERCENTAGES.

Bron: Mol & Bus, 2011

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Een taalrijke thuisomgeving

- ✓ Samen veel praten
- ✓ Zingen en spelen
- ✓ Regelmatig voorlezen
- ✓ Praten over boeken
- ✓ Het goede voorbeeld geven door als ouders zelf te lezen
- ✓ Boeken, kranten, tijdschriften in huis
- ✓ Met kinderen naar de bibliotheek gaan

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Ouders en laaggeletterdheid

Je bent als volwassene laaggeletterd, als je moeite hebt met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak heb je dan ook beperkte digitale vaardigheden. Dan vind je bijvoorbeeld omgaan met een computer of een smartphone lastig. Dat zijn belangrijke basisvaardigheden om mee te kunnen doen in de samenleving. Voor laaggeletterde ouders is het soms lastig jonge kinderen te helpen in hun taalontwikkeling.

Veel kinderen beginnen daardoor met een kleinere woordenschat aan de basisschool. Zo kan moeite met lezen, schrijven en/of rekenen worden doorgegeven van ouder op kind. Stichting Lezen en Schrijven wil dit stoppen.

Deze analyse is gebaseerd op de Nederlandse PIAAC-data uit 2012.

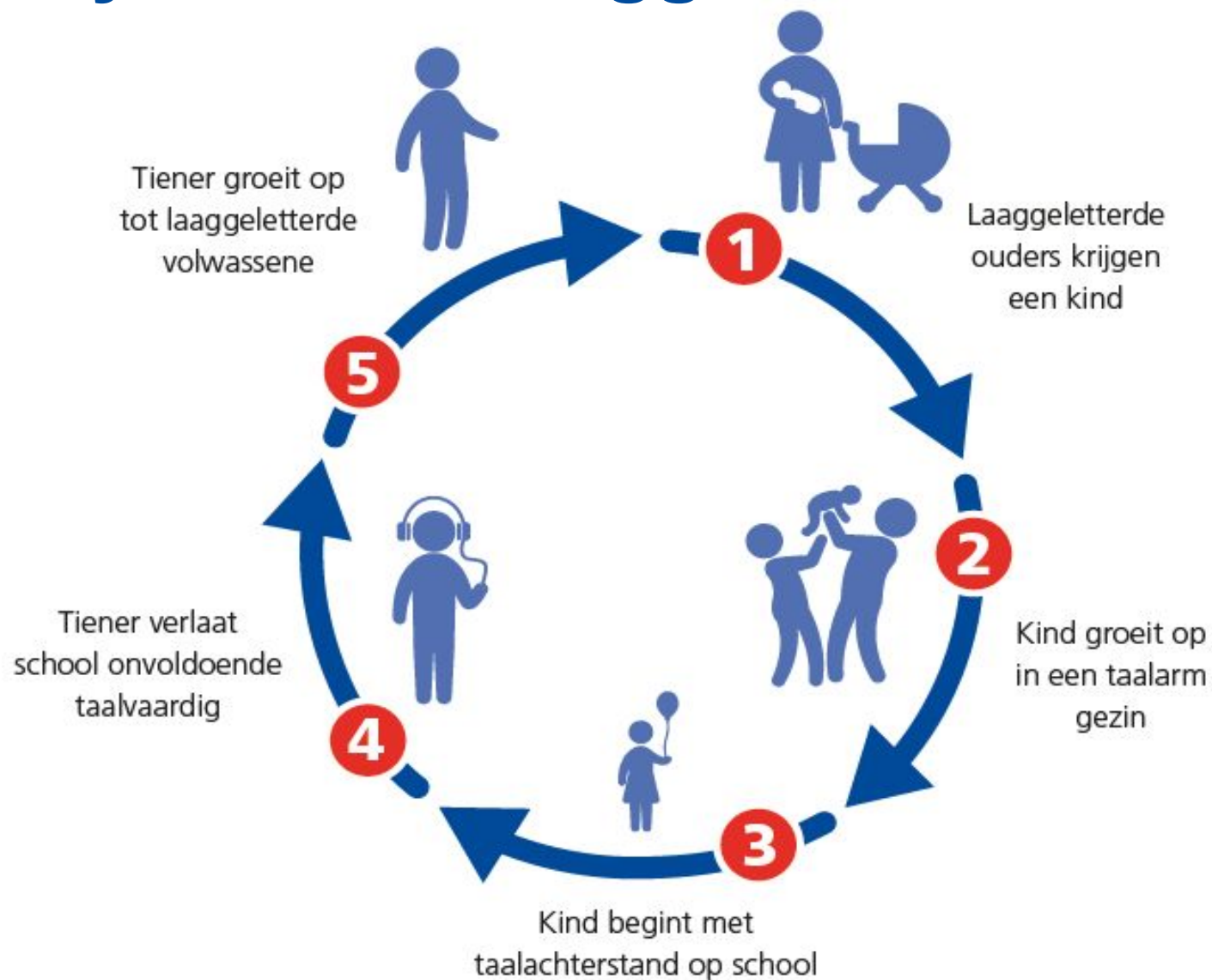
 Stichting
Lezen en
Schrijven

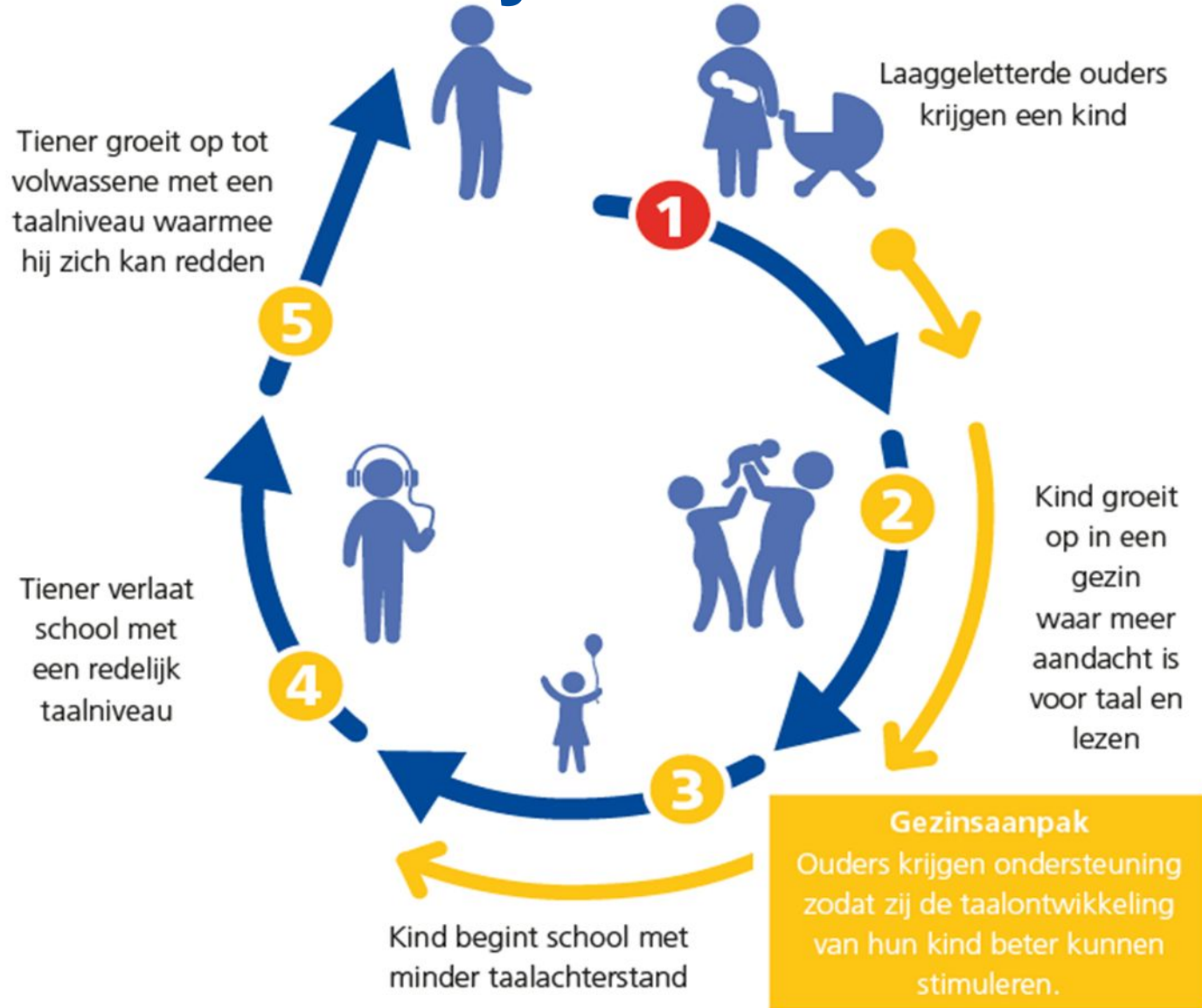
de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

De cyclus van laaggeletterdheid

Doorbreek de cyclus

Boodschap

Als je laaggeletterdheid wilt bestrijden dan is aandacht hebben voor het ondersteunen van taalarme gezinnen noodzakelijk om de cyclus te doorbreken.

Wanneer kun je dat het beste doen.....

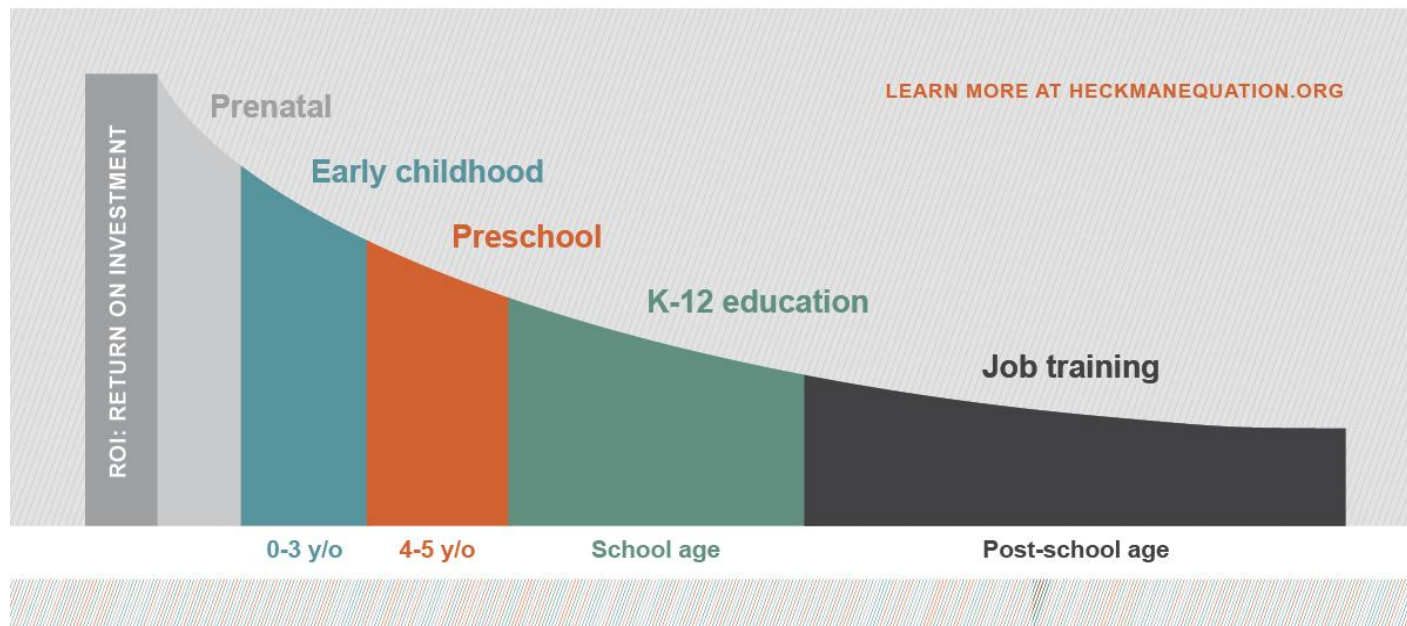
de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Return on Investment

Economic impact of investing in early childhood learning.

De kloof is
hardnekkig en wordt
niet kleiner

Borghans, L. & Diris, R. (2021).

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

De Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

De gezinsaanpak richt zich op laaggeletterde volwassenen in hun rol als ouder => hier zit het verschil met algemene aanpak laaggeletterdheid

Vanaf 2025 moeten de Nederlandse gemeenten hierin de regierol vervullen om te helpen voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit.

BoekStart

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

Maatschappelijke relevantie

- Kansrijke start
- Tel mee met taal
- Leesoffensief: PIRLS, PISA, OCW

de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Verder lezen en leren

- Brochure: Meer voorlezen, beter in taal
- Brochure: Doorbreek de cyclus van laaggeletterdheid
- E-learning Meer voorlezen, beter in taal voor JGZ en Kraamzorg via JGZ academie en Kenniscentrum Kraamzorg
- E-learning Aanpak van laaggeletterdheid

